

Kommunstyrelsens protokoll 2024-02-20

Tid och plats

2024-02-20 klockan 10:00-15:50 i Heby Folkets hus, B-salen, ajournering klockan 12.00-13.00

Beslutande ledamöter

Marie Wilén (C) ordförande, Per Sverkersson (S), Mattias Widén (SD), Bo Andersson (M), Carina Schön (S), Göran Hillbom (C) Anne-Charlotte Mattsson (M), Toni Hietakuja (SD), Jan Andersson (S), Annci Åkerblom Grattback (S), Joel Wåhlén (SD)

Ej tjänstgörande ersättare

Jan Eriksson (S), Dick Pettersson (C), Gunilla Hamrin (S), Annika Krispinsson (C) § 1-34, Malin Strömberg (SD)

Övriga närvarande

Daniel Steinmo (MP), insynsrepresentant, Bo Strömquist, ekonomichef § 29-32, Jenny Tobiasson, sekreterare § 27-34, Emma Burstedt, kommundirektör, Sebastian Runbom, sekreterare § 35-50, Matilda Johansson, enhetschef mark- och planeringsenheten § 35-36, Diana Lindström, planarkitekt, Sweco § 35, Kristine Järling, karttekniker § 36, Marie Löfgren, beredskapssamordnare § 41, Lina Salomonsson, miljöstrateg § 37-40, Karin Eljansbo, kanslichef § 43, Camilla Röjerås, enhetschef kommunikationsenheten § 42

Val av justerare

Bo Andersson (M)

Tid och plats för justering

Tisdag 27 februari klockan 13:00 på kommunkontoret

Justerade paragrafer

§ 27- 50

Underskrift

Marie Wilén, ordförande

Bo Andersson, justerare

Disa Hasselberg, sekreterare

Anslagsbevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Kommunstyrelsen

Datum då anslaget sätts upp

2024-02-27

Sammanträdesdatum

2024-02-20

Datum då anslaget tas ned

2024-03-20

Förvaringsplats för protokollet

Kommunkontoret, Tingsgatan 11, Heby

Underskrift

Disa Hasselberg

Innehållsförteckning

Revidering av föredragningslistan	4
Anmälan av delegationsbeslut.....	5
Ekonomiskt resultat för 2023.....	6
Information om skatteprognos	8
Gottgörelse från Pensionsstiftelsen för 2023 års kostnader	9
Årsredovisning för Uppsala läns pensionsstiftelse	11
Avsluta medlemskapet i Atentis, tidigare NTF Öst.....	12
Utvärdering av Fest i Heby.....	13
Antagande av detaljplaneändring DPä 404 Järpebo 2:1	14
Undantag från kravet att tillgängliggöra särskilt värdefulla dataset avgiftsfritt	15
Information om Länsstyrelsens Handlingsplan för klimatanpassning i Uppsala län 2023-2027.....	17
Information om att Bergsstaten har beviljat förlängt undersökningstillstånd för Jugansbo 1008.....	18
Svar på remiss Genomförandeplan av Återbruk 2.0 plan 2024-2033.....	19
Information om läget för myggbekämpningen säsongen 2024 och 2025	21
Åtterrappport av Interkontroll av drivmedel i händelse av kris.....	22
Information om marknadsföring av Heby kommun som bostadsort och marknadsföring av lediga tomter	24
Information från kommunkansliet angående allmänna handlingar	25
Revidering av Riktlinjer för hantering av motioner och medborgarförslag.....	26
Svar på motion om Psykisk ohälsa i första hand bland barn, ungdomar och unga vuxna	27
Svar på Motion Mens är inte bara en tjejgrej.....	29
Svar på Motion om praktik- och lärlingsplatser i samarbete med lokala företag	31
Skrivelse om Regleringsdamm vid Örsundaåns utflöde ur Vansjön eller andra översvämningsåtgärder	36
Information och rapporter	37
Övriga frågor	38

Ks § 27

Revidering av föredragningslistan

Kommunstyrelsens beslut

- Dagens föredragningslista fastställs.

Sammanfattning

Ärende "Information från kommunkansli angående handlingar" läggs till som ny punkt 21 i dagens föredragningslista.

Ks § 28

Dnr KS/2024:15

002

Anmälan av delegationsbeslut

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen tackar för informationen och Lista delegationsbeslut §§ 1 – 9/2024 läggs till handlingarna.

Sammanfattning

Lista delegationsbeslut §§ 1 – 9/2024 föreligger.

Beslutsunderlag

Lista delegationsbeslut §§ 1 – 9/2024

Ks § 29

Dnr KS/2024:31

042

Ekonomiskt resultat för 2023

Kommunstyrelsens beslut

- Tackar för informationen och lägger sammanfattningen till handlingarna.

Sammanfattning

Muntlig redovisning av Bo Strömquist, ekonomichef, för det ekonomiska resultatet 2023.

Planeringen inför 2023 genomfördes under stor osäkerhet kring utvecklingen i omvärlden och den ekonomiska utvecklingen. Under planeringsfasen var inflationen fortsatt på en hög nivå och marknadsräntorna var stigande. När budgeten beslutades var Riksbankens styrränta 1,75 procent och den har därefter stigit till dagens nivå på 4 procent.

Verksamhetsmässigt fanns tydliga utmaningar i ekonomisk obalans inom utbildningsnämndens ansvarsområde. Fullmäktige kom bland annat av detta skäl att besluta om tilläggsbudget med 5,8 miljoner kronor till utbildningsnämnden i december 2022. Under hösten 2022 beslutade fullmäktige om riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv. Det såg också länge ut som att det budgeterade resultatet skulle överskridas och att resultatutjämningsreserven därmed skulle behöva användas.

För verksamheterna visade den första prognosen i kvartalsrapporten på en negativ utveckling där större avvikelser rapporterades för utbildningsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden samt finansförvaltningen inom Kommunstyrelsens ansvarsområde. Det prognostiserade resultatet uppgick i kvartalsrapporten till -11,4 miljoner kronor vilket i det läget indikerade att resultatutjämningsreserven skulle behöva användas. Med en viss fluktuation kom därefter nämndernas fortsatta budgetavvikelser att vara stabila fram till sommaren 2023. I augusti kom den samlade budgetavvikelsen att förbättras vilket även kom att återspegla sig i den nya helårsprognos som upprättades. Den främsta förklaringen till prognosförbättringen var finansförvaltningen där främst lägre arbetsgivaravgifter än budgeterat utgjorde förklaringen. För kommunens samlade resultat förklarades den nya prognosen om +4,1 miljoner kronor av ett förbättrat utfall gällande skatter och generella statsbidrag. Förklaringen till denna utveckling är i huvudsak att sysselsättningen trots rådande osäkerhet hölls uppe på en hög nivå.

Nämndernas budgetavvikelser har även under hösten varit relativt stabila för att sedan sammantaget landa på i stort sätt samma nivå på avvikelsen som den från prognosen i delårsbokslutet. Genom ny anvisning för redovisning av statsbidrag kom Vård- och omsorgsnämndens budgetavvikelse att försämrats med cirka 7 miljoner kronor. Exklusive denna händelse håller nämnden den prognos som lämnades i delårsbokslutet. Utbildningsnämndens budgetavvikelse förbättras med 1,4 miljoner kronor vilket nämnden informerat om redan under hösten 2023. Kultur- och fritidsnämndens försämrade prognos förklaras av att cirka 1,7 miljoner kronor har reserverats för återställandet av kommunens anläggningar på Tegelvallen efter höstens skyfall. Finansförvaltningen kom vid årets slut att redovisa en positiv budgetavvikelse med 3,4 miljoner kronor vilket tillsammans med förbättrad budgetavvikelse hos vissa andra nämnder har uppvägt försämringen hos Vård- och omsorgsnämnd.

Årets resultat kom att bli +10,9 miljoner kronor vilket är 9,7 miljoner kronor bättre än budgeterat. I förhållande till den prognos som lämnades i delårsbokslutet är verksamhetens nettokostnad i nivå med den i helårsutfallet. Det är framför allt finansnettot som utvecklats mer positivt än bedömningen i delårsbokslutet.

Det är viktigt att notera att verksamheten 2023 bärs upp av en mer positiv utveckling av skatter och generella statsbidrag än vad som ingick i förutsättningarna när budget beslutades. Det är motsvarande situation som den som gällde även för år 2022 även om skillnaden då var än större. Noterbart är fortsatt den underliggande kostnadsnivån som är högre än budgeterat vilket återspeglas i en negativ avvikelse av nettokostnaden. I ett skede med vikande skatteintäkter i förhållande till nettokostnadens utveckling kommer finansieringen inte att räcka till. En sådan utveckling är den som nu framskymtar i de senare skatteprognoserna från oktober och december 2023. För närvarande görs bedömningen att resultatutjämningsreserven ska kunna användas om ett negativt resultat uppstår i 2024 års verksamhet.

Arbetet med framtagande av kommunens årsredovisning pågår och kommer att behandlas av kommunstyrelsen vid sammanträde den 26 mars och av kommunfullmäktige vid sammanträde den 16 april.

Delges
Kommunfullmäktiges revisorer + bildspel

Ks § 30

Dnr KS/2024:31

042

Information om skatteprognos

Kommunstyrelsens beslut

- Tackar för informationen.

Sammanfattning

Ekonomichef, Bo Strömquist, informerar kort om senaste skatteprognosen.

Den beslutade mål och budgeten 2024, plan 2025-2026 utgick för finansiering från skatteprognosen i oktober 2023. Därefter har det kommit en ny prognos i december 2023 som innebär lägre skatteintäkter och generella statsbidrag. En ny skatteprognos kommer den 26 februari 2024. Den skatteprognos som ligger till grund för preliminär budget 2025, plan 2026-2028 kommer den 26 april.

Ekonomichef redovisar vidare om den finansiella utvecklingen av skatter och generella bidrag för perioden 2025-2030 samt en simulering av nettokostnader 2028-2030.

Beslutsunderlag

Muntlig information

Bildspel, kommunstyrelsen 20 februari 2024

Ks § 31

Dnr KS/2012:166

106

Gottgörelse från Pensionsstiftelsen för 2023 års kostnader

Kommunstyrelsens beslut

- Söka gottgörelse från pensionsstiftelsen i enlighet med Tryggandelagen §§14 och 15 för belopp utbetalda under 2023, vilket uppgår till 6 645 531 kronor.
- Ge förvaltningen i uppdrag att genom styrelserepresentant samordna utbetalningen av gottgörelse med övriga ingående kommuner.

Sammanfattning

Gottgörelse från pensionsstiftelsen får enligt tryggandelagen, §§14 och 15, avse löpande utgifter eller utgifter som arbetsgivaren haft under närmast föregående räkenskapsår. För Heby kommun innebär det att en gottgörelse uppgår till 6 645 531 kronor. Aktuellt belopp motsvarar kostnaden för de pensionsutbetalningar kommunen har haft för ålderskullar upp till 1948 under år 2023.

Kommunen har tidigare år sökt gottgörelse för utbetalningar av pensioner med 5 711 800 kronor (2022), 5 793 658 kronor (2021), 6 043 897 kronor (2020) respektive 6 245 099 kronor (2019). Vid gottgörelse sker regleringen till de marknadsvärden som gäller på likviddatum vilket kan påverka andelstalen för de tre kommunerna.

Avkastningen i pensionsförvaltningen har för 2023 uppgått till +10,3 procent. Placeringspolicyn anger en genomsnittlig avkastning som motsvarar KFIP + 2 procent årligen i ett långsiktigt perspektiv. För det enskilda året uppgår KFIP + 2 procent till 3,7 procent. Utvecklingen under året har fortsatt påverkats av rådande omvärldsläge där marknadsräntor steg under inledningen av året och under slutet av året har istället aktiemarknaden utvecklats starkt.

Per den 31 december 2023 uppgår Heby kommuns del av stiftelsens marknadsvärderade egna kapital till 84,9 miljoner kronor, föregående år 82,3 miljoner kronor. Den del av ansvarsförbindelsen, pensionssskulden, som är tryggad i pensionsstiftelsen uppgår vid samma tidpunkt till 58,5 miljoner kronor¹. Det inkluderar då den utökning som skett med åldersklass 1948 vars pensionssskuld uppgår till 9,3 miljoner kronor per 31 december. Beslut om denna utökning fattades av kommunstyrelsen den 5 december 2023. Den totala ansvarsförbindelsen per 31 december uppgår till 195,2 miljoner kronor, exklusive löneskatt, för pensioner intjänade före 1998.

I kommunens balansräkning uppgår värdet på gjord pensionsavsättning till 52,9 miljoner kronor och 12,8 miljoner kronor i förutbetalda löneskatt per den 31 december 2023. När gottgörelse sker minskas det bokförda värdet på pensionsavsättningen samt på den förutbetalda löneskatten.

De i pensionsstiftelsen ingående kommunerna har i nuläget tryggt till åldersklass 1948 för såväl Tierps som Heby kommuner. Uppsala kommun har tryggt utfästelser om pension för arbetstagare till och med oktober år 1945. Det senare innebär att Uppsala kommun har ökat kretsen destinatörer från årsklass 1939 till oktober 1945 genom nya beslut och därmed närmast sig det tryggande som gäller övriga kommuner. De åldersklasser som omfattas av

¹ Enligt pensionssskulsberäkning från KPA daterad 2023-12-18

pensionsförpliktelser intjänade före 1998 är de fram till åldersklass 1969. Med nu gällande livslängdsantaganden skulle den sista personens i Heby kommun med pension ur ansvarsförbindelsen utbetalas år 2057.

Från och med 2024 sker förändringar i redovisningsupplägget för dessa äldre pensionsåtaganden. Det innebär att det tryggande som är gjort i pensionsstiftelsen lyfts in i kommunens balansräkning och att kommande in- och utbetalningar till/från stiftelsen får resultatpåverkan. Kommunen kommer även att redovisa effekter av förändrade marknadsvärden på sin andel av placerade medel i resultaträkningen.

Kommunen har säkrat motsvarande cirka 30 procent av det totala pensionsåtagandet för de som intjänat pension före 1998. Det motsvarar en skuld om 58,5 miljoner kronor av ett totalt pensionsåtagande om 195,2 miljoner kronor. Pensionsutbetalningarna för den del av åtagandet som ej är säkrat i pensionsstiftelsen kommer även fortsatt att belasta kommunens resultat genom löpande pensionsutbetalningar. För år 2024 beräknas det motsvara 5,1 miljoner kronor. Kommunens kostnad för pensionsutbetalningar kommer att öka i takt med att ålderskullar från 1960 till 1969 går i pension.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 9 februari 2024
Årsredovisning för Uppsala läns pensionsstiftelse

Delges
Ekonomichef

Ks § 32

Dnr KS/2012:166

106

Årsredovisning för Uppsala läns pensionsstiftelse

Kommunstyrelsens beslut

- Godkänner rapport gällande årsredovisning för Uppsala läns pensionsstiftelse för år 2023.

Sammanfattning

Kommunen placerar delar av pensionsåtaganden intjänade före 1998 i den gemensamma pensionsstiftelsen för Uppsala län. Förutom Heby kommun har även Uppsala och Tierps kommun placerat medel i stiftelsen.

Den totala avkastningen under 2023 uppgick till 10,3 procent vilket är bättre än det fastställda avkastningsmålet. Stiftelsen redovisar en sämre utveckling än jämförelseindex för år 2023 då detta uppgick till 12,3 procent. Avkastningsmålet är KPIF + 2 procent vilket för år 2023 är 3,7 procent. Sedan start uppvisar placeringen en genomsnittlig avkastning med 5,0 procent vilket ligger strax under det genomsnittligt fastställda målet om 5,4 procent.

Den aktuella placeringen är långsiktig och ska täcka pensionsutbetalningar för de åldersklasser som är säkrade under en lång tid. För Heby kommun görs bedömningen med nuvarande livslängdsantaganden att den sista personen i säkrade ålderskullar får pensionsbetalning år 2037-2038. Mot bakgrund av denna långa placeringshorisont ska stiftelsen kunna klara av att hantera en avkastning som kommer att variera över tid.

Marknadsvärdet per den 31 december 2023 för att trygga Heby kommunens pensionsåtagande uppgår till 84 915 tkr. Den aktuella skulden för tryggade årskullar uppgår vid samma tidpunkt till 58 449 tkr. Det föreligger således fortsatt en god marginal till den tryggade skulden. Att det föreligger en marginal är viktigt då det annars krävs att kommunen gör en kompletterande inbetalning till stiftelsen.

Stiftelsens placeringsriktlinjer anger en normalportfölj med 50 procent placering i aktier, 45 procent placering i räntebärande och 5 procent alternativ placering. Stiftelsen har per den 31/12 2023 en viss övervikt i alternativa placeringar med 9,4 procent samtidigt som räntebärande har en något lägre andel än normalportföljen. Stiftelsens totala egna kapital ökade med 82,7 miljoner kronor där utbetalningar av gottgörelse till Heby och Tierps kommuner har gjorts med 19,6 miljoner kronor.

Under år 2023 har de ingående kommunernas tryggade av ålderskullar utjämnats i och med att Uppsala kommun har tryggt ytterligare årskullar. Vid utgången av år 2023 har Uppsala tryggt ålderskullar fram till oktober 1945, Heby fram till 1948 och Tierp fram till 1948. Målbilden bör vara att fortsätta arbetet med att säkerställa att samtliga kommuner tryggar upp till samma ålderskull. Stiftelsens ändamål är att trygga de pensionsåtaganden som är tryggade i den gemensamma pensionsstiftelsen. Ändamålet bedöms vara uppfyllt i 2023 års verksamhet som slutligt behandlas av styrelsen för pensionsstiftelsen vid sammanträde den 5 mars 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 9 februari 2024

Delges
Ekonomichef

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

11(38)

Ks § 33

Dnr KS/2024:16

Avsluta medlemskapet i Atentis, tidigare NTF Öst

Kommunstyrelsens beslut

- Avsluta medlemskapet i Atentis från och med 1 januari 2025.

Sammanfattning

Före 1 maj 2022 hette organisationen NTF Öst, och var då ett av elva regionala NTF-förbund. Efter att det upptäcktes bidragsfusk i andra NTF-förbund än NTF Öst, bröt sig NTF Öst ur NTF-sfären och bytte namn till Atentis.

Under 2022 och 2023 har många kommuner valt att avsluta sina medlemskap i NTF, Region Uppsala har dragit in sitt medlemsstöd till förbundet. Det centrala NTF-förbundet försattes i konkurs 2022.

Atentis har som målsättning att vid ett extra årsmöte den 18 januari 2024 besluta om att ombildas till en nationell organisation.

Heby kommun är fortfarande medlem i tidigare NTF Öst, nuvarande Atentis. Kommunen är som regel inte medlem i nationella förbund, däremot regionala. Att Atentis nu ombildas till en nationell organisation utgör motiv till att avsluta medlemskapet i organisationen. Årsavgiften för Heby kommun är cirka 10 tusen kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 17 januari 2024

Atentis föreslås ombildas till en nationell organisation, skrivelse från styrelsen för Atentis

Delges
Atentis
Samhällsbyggnadsnämnden

Ks § 34

Dnr KS/2023:84

105

Utvärdering av Fest i Heby

Kommunstyrelsens beslut

- Evenemanget "Fest i Heby" upphör.
- Kommunens evenemangssatsning utvecklas från det gamla konceptet för "Fest i Heby" till att under 2024 bygga upp en modell för stöd på 100 000 kr per år till lokala föreningar och arrangörer med syfte att öka sammanhållningen, entreprenörskapet och kommunens attraktivitet såväl för kommunens alla innevånare som besökare. Inriktningen med modellen blir att med fastställda kriterier dela ut evenemangstöd till föreningar och arrangörer som genomför aktiviteter.

Sammanfattning

Under många år (förutom under pandemin) har en evenemangsvecka i Heby kommun ägt rum under sommaren. En utvärdering av verksamheten ägde rum under 2023 vilket ledde till slutsatsen att en förändring bör äga rum för att på ett bättre sätt uppfylla mål och syfte. Mål och syfte har inte heller varit tillräckligt tydliggjorda varför en förnyelse bör äga rum för att åstadkomma tydligare måluppfyllelse, effekthemtagning och god hushållning med kommunens resurser.

Den genomförda utvärderingen hade till syfte till att bedöma aktivitetens resultat och ange olika framtidsalternativ. I kommunens Näringslivsstrategi från 2019 finns antagna målsättningar för vad fokus skall ligga på inom turism- och besöksnäring: nämligen att bidra till utveckling och strategisk planering av turism- och besöksnäringen, en kraftfull och gemensam informations- och kommunikationsinsats samt utöka samarbeten för utveckling av besöksnäringen i Heby kommun. För besöksnäringen har kommunen tagit fram en gemensam hemsida www.upplevhebykommun.se

En utvärdering genomfördes med enkätfrågor till arrangörer och besökare, projektledningen sammanställde sina erfarenheter av genomförandet och en ekonomisk uppföljning med uppskattade kostnader sammanställdes. Slutligen så gav utredningen exempel på vägar kommunen kan välja för framtida upplägg. Arbetet har därefter fortskridit genom omvärldsbevakning, dialog med andra kommuner samt lokala aktörer. Det förslag som nu läggs fram om att under 2024 bygga upp en modell för stöd till lokala föreningar för att de ska kunna arrangera olika evenemang bedöms svara mot syftet att öka sammanhållningen, entreprenörskapet och kommunens attraktivitet.

Enkäten

Enkät riktad till arrangörer hade 66 av 93 svarande, svarsfrekvens 70 %.

Enkät riktad till invånare hade 156 svarande, svarsfrekvens 1 %.

Resultatet av enkäten visade att båda grupperna ansåg att syfte och mål för "Fest i Heby" var odefinierat. Tidpunkt, marknadsföring, antal besökare per evenemang var alla punkter som gav vitt skilda åsikter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 7 februari 2024

Ks § 35

Dnr KS/2021:82

214

Antagande av detaljplaneändring DPä 404 Järpebo 2:1

Kommunstyrelsens beslut

- Detaljplan DPä 404 Järpebo 2:1 antas.
- Samrådsredogörelse (2023-09-15) godkänns.
- Granskningsutlåtande (2024-01-09) godkänns.

Sammanfattning

Detaljplaneändring DPä 404 har tagits fram för att ändra användningen av fastigheten Järpebo 2:1 C – samlingslokal till B – bostäder.

En ansökan om ändring av detaljplan inkom från fastighetsägarna 2021-06-09. Syftet med önska planändring är att ändra användning av fastigheten Järpebo 2:1 från enbart C – samlingslokal till att även omfatta B – bostad. Fastigheten är sedan många år privatägd och brukas som bostad.

Planändringen innebär att befintlig detaljplan tillförs användningen B- bostad. För att skydda Natura 2000- området Tämnaren mot markstörningar i angränsande mark finns en bestämmelse om att marklov krävs för alla typer av markåtgärder. Detsamma gäller begränsning av bygglovsbefriande komplementbyggnader som i planen innehar en bestämmelse om att även dessa behöver prövas genom bygglov.

I övrigt gäller befintliga bestämmelser enligt dp 111. Den punktprickade marken i den gällande detaljplanen gör att byggrätten på 400 kvadratmeter enbart kan förläggas inom en specifik avgränsad yta.

Genomförandetiden för de ändrade bestämmelserna är 5 år från den dag detaljplanen vinner laga kraft. Planen har tagit fram genom standardförfarande.

Planen var ute på samråd mellan 2023-05-04 – 2023-05-25 och på granskning mellan 2023-10-23 – 2023-11-13.

En undersökning av strategisk miljöbedömning är genomförd. Slutsatsen är att detaljplanen *inte* bedöms medföra någon betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delade den bedömningen i samrådet (LST 402-3420-2023). Kommunstyrelsen tog beslut i frågan inom ramen för samrådet (KS § 215) och beslutade att detaljplanen *inte* kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Miljöbedömningen medskickas som bilaga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 26 januari 2024
Plankarta DPä 404 (2023-09-15)
Planbeskrivning inklusive genomförandefrågor (2024-01-26)
Granskningsutlåtande (2024-01-09)
Samrådsredogörelse (2023-09-15)

Delges

Mark- och planeringsenheten
Bygg- och miljöenheten
Tekniska enheten

Ks § 36

Dnr KS/2024:26

346

Undantag från kravet att tillgängliggöra särskilt värdefulla dataset avgiftsfritt

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktiges beslut

- Medge högst två års undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande, i enlighet med 4 kap. 6 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, för följande dataset: adresser, byggnader, fastighetsområden, höjd och markanvändning. Beslutet är giltigt till den 9 februari 2025.

Sammanfattning

Värdefulla dataset ska tillgängliggöras avgiftsfritt enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn samt Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138.

Lagen medger möjlighet att fatta beslut i kommunfullmäktige om undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande i högst två år från den dag då genomförandeordningen träder i kraft. Förordningen vann laga kraft den 9 februari 2023.

Utredning

Under 2019 beslutade Europaparlamentet att offentlig sektor ska tillgängliggöra samhällsviktig information avgiftsfritt och med minimala rättsliga och tekniska begränsningar. Medlemsstaterna ska finansiera tillhandahållandet på egen hand. Sverige har implementerat det beslutet genom lagen om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data (2022:818). Syftet är att bidra till transparens, innovation och utveckling.

EU-kommissionen har sedan pekat ut ett antal dataset som särskilt värdefulla för samhället. Beslutet vann laga kraft den 9 februari 2023 och implementeringstiden är 16 månader från detta datum, det vill säga den 9 juni 2024.

Kart och mät har dataset som träffas av beslutet. Det handlar om adresser, byggnader, landtäcke (topografi) och markanvändning. Flera av dem tar vi ut en avgift för i vår karttaxa. För 2024 är det en budgeterad intäkt på 150 000 kr per år. Kommunen levererar enligt avtal berörda dataset till Lantmäteriet. Den informationen kommer att publiceras av Lantmäteriet.

Om både kommunen och Lantmäteriet har samma information, vem ska då leverera en IT-teknisk lösning för att tillhandahålla den? Frågan behandlas av SKR där de för en dialog med Lantmäteriet och Regeringskansliet. Frågan har ännu inte fått något svar, men SKR:s ståndpunkt är att de anser det orimligt att både Sveriges kommuner och Lantmäteriet tillhandahåller samma information. Det skulle innebära dubbelarbete.

Lantmäteriet har använt sig av möjligheten att förlänga omställningsperioden till två år istället för ordinarie 16 månader. Det innebär att deras omställningsperiod pågår till 9 februari 2025. Avtalet mellan Lantmäteriet och Kart och mät kommer därmed vara oförändrat under hela 2024.

Heby kommun har samma möjlighet att begära förlängning. Det sker genom beslut i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 7 februari 2024

Delges

Mark- och Planeringsenheten
Karttekniker

Ks § 37

Dnr KS/2022:15

106

Information om Länsstyrelsens Handlingsplan för klimatanpassning i Uppsala län 2023-2027

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen tackar för informationen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Uppsala län har antagit "Handlingsplan för klimatanpassning i Uppsala län 2023-2027". Heby kommun fick möjlighet att ge yttrande över förslag på förslag på handlingsplan under 2022 och Länsstyrelsen har informerat Heby kommun att Länsstyrelsen antog handlingsplanen i slutet av 2023. Länsstyrelsen har delat upp handlingsplanen i en extern och en intern handlingsplan. Syftet med handlingsplanen är att vägleda och stödja länets kommuner och regionala aktörer i sitt arbete för klimatanpassning. Arbetet baseras på den nationella strategin för klimatanpassning som togs fram av regeringen 2018.

Klimatanpassningsarbetet fokuserar på åtgärder för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Arbetet utgår ifrån de sju fokusområden som anges i den nationella strategin för klimatanpassning:

- Ras, skred och erosion som hotar samhällen, infrastruktur och företag.
- Översvämningar som hotar samhällen, infrastruktur och företag.
- Höga temperaturer som innebär risker för hälsa och välbefinnande för människor och djur.
- Brist i vattenförsörjningen för enskilda, jordbruk, och industri.
- Biologiska och ekologiska effekter som påverkar en hållbar utveckling.
- Påverkan på inhemsk och internationell livsmedelsproduktion och handel.
- Ökad förekomst av skadegörare, sjukdomar och invasiva främmande arter som påverkar människor, djur och växter.

Handlingsplanen beskriver vilka riktade aktiviteter som Länsstyrelsen kommer att genomföra i sitt stödjande arbete till olika aktörer, däribland finns riktade aktiviteter till kommunerna.

Beslutsunderlag

Handlingsplan för klimatanpassning i Uppsala län 2023-2027

Intern handlingsplan för klimatanpassning 2023-2027, Länsstyrelsen i Uppsala län

Delges
Miljöstrateg

Ks § 38

Dnr KS/2022:70

106

Information om att Bergsstaten har beviljat förlängt undersökningstillstånd för Jugansbo 1008

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen tackar för informationen.

Sammanfattning

Heby kommun har fått information av Bergsstaten om att de har beviljat Boliden Mineral AB förlängd giltighetstid för del av undersökningstillståndet Jugansbo nr 1008 Heby kommun och Sala kommun. Ansökan avser förlängning med 3 år.

Heby kommun har begärt att få ta del av arbetsplaner som företaget har tagit fram med anledning att kommunen vill se hur företaget tar hänsyn till yttrandet som Heby kommun lämnade avseende ansökan om förlängt undersökningstillstånd.

Heby kommun har skickat en fråga till Bergsstaten om att "hörnpunkterna" för beviljat område och undantagsområde som anges i "Beslut kopia 954-23, Jugansbo 1008" inte stämmer överens i text och bild.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 6 februari 2023

Beslut kopia 954-23, Jugansbo 1008 (Beslut från Bergsstaten)

Ks § 39

Dnr KS/2023:150

456

Svar på remiss **Genomförandeplan av Återbruk 2.0 plan 2024-2033**

Kommunstyrelsens beslut

- Antar remissvaret som sitt eget.

Sammanfattning

Enligt VafabMiljös avfallsplan ska en plan tas fram för koncept och etablering av en ny typ av Återbruk med fokus på återanvändning och cirkulär ekonomi. Detta koncept kallas Återbruk 2.0. Arbetet med att ta fram konceptet startade 2020 och resultatet presenterades i en projektrapport, ett gestaltningskoncept och en genomförandeplan för åren 2022–2030 som antogs av direktionen för VafabMiljö kommunalförbund hösten 2021. Under 2022–2023 har ett antal aktiviteter inom Återbruk 2.0 genomförts enligt planen. Samtidigt sker förändringar i vår omvärld som påverkar vår ekonomi och våra resurser. I medlemskommunerna förändras planer på utbyggnad och exploateringar som påverkar tillgången till platser för nya återbruk och återbrukslösningar. Under 2023 lade Direktionen ett uppdrag om en ökad takt inom Återbruk 2.0. Genomförandeplanen har därför reviderats och gäller för åren 2024–2033. Syftet med genomförandeplanen är att beskriva hur och när införandet av de olika delarna inom Återbruk 2.0 förväntas ske under perioden och vilken kostnadspåverkan det innebär. Planen relaterar till motsvarande innehåll i förbundets budget för 2024, plan för 2025–2026 och långtidsprognos för 2027–2033.

Enligt beslut på direktionmöte 1 december 2023 ska Genomförandeplan Återbruk 2.0, plan för 2024–2033 skickas på remiss till kommunstyrelsen i samtliga medlemskommuner. I remissen ligger att förbundet vill ha kommunens synpunkter på innehållet i genomförandeplanen. Remissvaren ska ha inkommit senast 1 mars 2024.

Förslag på remissvar på **Genomförandeplan av Återbruk 2.0 plan 2024-2033**

Nedan följer förslag på remissvar från Heby kommun gällande Genomförandeplanen av Återbruk 2.0 plan 2024–2033. Kommunens miljöstrateg och översiktsplanerare har gett input på remissvaret.

- Heby kommun ser positivt på Genomförandeplanen av Återbruk 2.0 för utveckla arbetet med återbruk, genomförandet av avfallsplanen och verka för cirkulära materialflöden. Heby kommun önskar ett förtydligande hur planeringen och dialogen med samtliga kommuner om Återbruk 2.0 kommer att genomföras då planen sträcker sig till 2033. Heby kommun tar fram en ny översiktsplan för kommunen och VafabMiljö är referens, och kommer att få samrådsversionen skickad för samråd under 2024. Heby kommun önskar att dialog om återbruken i Heby kommun påbörjas under 2024 med hänsyn till översiktsplanen. Heby behöver få information om VafabMiljös behov gällande återbruken (ex. vilken yta behövs, ser VafabMiljö att återbruken kan vara kvar där de är idag eller är det önskvärt med en annan placering, vilka möjligheter och risker föreligger med återbruken). Båda återbruken står på kommunal mark och kommunen ser i dagsläget att återbruken kan vara kvar på befintliga platser fram till 2040. VafabMiljös önskemål över återbruken behöver kommunen få information om senast under samrådstiden för nya översiktsplanen. Heby kommun anser att planering för utveckling av återbruken i Heby kommun behöver påbörjas under genomförandetiden 2024–2033.

- Figur 2. Tidplan Återbruk 2.0 kan förtydligas med beskrivning över samtliga kommuner (att vissa kommuner ligger utanför genomförandeplanen fram till 2033).
- Återbrukspunkter i stadsnära lägen, Kommer Heby beröras av återbrukspunkter?
- Heby kommun har för bilaga 1 specifikt tillgodosett beskrivning för återbruk i Heby kommun. För beskrivningen av återbruket i Heby beskrivs att "expansion är möjlig", på vilket sätt har VafabMiljö undersökt det? Beskrivningen kan förtydligas. I beskrivningen av Östervålas återbruk står "Återbrukets yta är otillräcklig, utformningen behöver ses över". Kan det förtydligas?
- Med alla kommande förändringar kring fastighetsnära insamling och den palett av olika tjänster för sortering, så ser Heby kommun behov av ökad dialog med VafabMiljö om de olika tjänsterna som kommer att erbjudas och planeringen för Heby kommun
- Det har tidigare inkommit medborgarförslag som rör medborgarförslag om en till återvinningsstation i Östervåla (2023) samt en möjlighet till sortering av förpackningar nära centrum i Östervåla (2023). Medborgare har uttryckt önskemål om närhet till sortering.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 16 januari 2024 att föreslå Kommunstyrelsen att anta remissvaret som sitt eget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 7 februari 2023

Sbn § 11/2024

Följebrev Remiss KS Genomförandeplan Återbruk 2.0

Protokollsutdrag § 680 Genomförandeplan Återbruk 2.0

Genomförandeplan av Återbruk 2.0 plan 2024-2033, remissversion 2023-12-08.

Delges

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bygg- och miljöenheten

Miljöstrateg

Ks § 40

Dnr KS/2021:137

010

Information om läget för myggbekämpningen säsongen 2024 och 2025

Kommunstyrelsens beslut

- Tackar för informationen.

Sammanfattning

Lina Salomonsson, miljöstrateg, informerar om läget för stickmyggsbekämpningen säsong 2024 och 2025.

Vi har i dagsläget det biologiska bekämpningsmedlet VectoBac i lager för en bekämpning på cirka 5000 hektar. Kommunerna i Nedre Dalälven (NEDA) har, den 14 september 2023, skickat en skrivelse till regeringen där kommunerna begärde medel för att fortsatt bedriva bekämpning av myggen. NEDA vill upplysa om att beställning av VectoBac behöver göras omgående.

Beslutsunderlag

Information om läget för myggbekämpningen säsongen 2024 och 2025
Hemställen till regeringen om framtidens myggbekämpning
Skrivelse till regeringen om finansiering för myggbekämpning i Nedre Dalälven

Ks § 41

Dnr KS/2021:74

012

Återrapport av Interkontroll av drivmedel i händelse av kris

Kommunstyrelsens beslut

- Godkänner rapporten.

Sammanfattning

Ärendet är en återrapport på internkontrollpunkten i 2023 års verksamhetsplan för kommunstyrelsen: "Drivmedelsförsörjning vid samhällsstörning".

Sammanfattningsvis finns samarbete kring drivmedel vid samhällsstörning på plats i södra kommunen, men saknas i den norra delen. Detta behöver lösas för att säkra driften av samhällsviktig verksamhet i hela kommunen, om det inträffar en kris som påverkar tillgången till drivmedel. I kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2024 ingår en interkontrollpunkt kring denna fråga.

Kommunstyrelsen brukar årligen omhänderta någon kontrollpunkt från genomförd risk- och sårbarhetsanalys enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (kallas ofta för RSA). Så skedde även i verksamhetsplaneringen för 2023. I analysen lyfts de brister eller utvecklingsområden som identifierats för att förbättra kommunens förmåga att klara en extraordinär händelse. Denna punkt finns med i risk- och sårbarhetsanalysen ur perspektivet viktigt beroende för samhällsviktig verksamhet. Kontrollen fokuserar i första hand på drivmedel för reservkraft och i andra hand i drivmedel för fordon.

Kommunen har i samarbete med Sala-Heby Energi AB och Hebygårdar AB genomfört en utbyggnad av reservkraft på strategiska platser i kommunen. Målsättningen är att det år 2028 ska finnas lokaler med trygghetspunkter försedda med reservkraft i samtliga tätorter. I dagsläget är det utbyggt i 3 tätorter, med ytterligare en lokal i en tätort på väg under 2024. Reservkraften ska förse olika el-system i lokalerna med kraft, till exempel belysning, eluttag, kök och liknande. Rutiner tas i nuläget fram för att säkerställa att allt praktiskt fungerar när reservkraften behöver tas i drift. Testkörning kommer att ske regelbundet enligt avtal med Sala-Heby Energi AB. En avgörande faktor i driften av reservkraften är att det finns drivmedel till generatorerna. Drivmedel är också ett kritiskt beroende för annan samhällsviktig verksamhet, såsom hemtjänsten, och något som kommunen behöver säkra tillgång till även i störda lägen.

Det finns i dagsläget en tillgång till drivmedel för Heby kommuns verksamheter i händelse av kris i södra kommundelen. Det framgår att Sala-Heby Energi AB har full rådighet över vem som har möjlighet att hämta drivmedel från denna plats. Beskedet är att det vid en samhällsstörning som påverkar tillgången på drivmedel är energibolaget och kommunen som har ensamrätt på drivmedel vid denna uttagspunkt. Det har inte tecknats något avtal som reglerar detta mellan parterna. Sala-Heby Energi AB har avtal med underleverantör av drivmedel som också säkerställer leverans vid stort läge.

I norra kommunen har Heby kommun inte något avtal med någon aktör kring leverans av drivmedel vid samhällskris. Sala-Heby Energi AB har inte någon etablerad pumpstation i norra kommunen. Planeringen från kommunens sida är att under 2024 undersöka om det är möjligt att ingå avtal med någon aktör för att säkra drivmedelsförsörjning i norra delen av kommunen. Om detta inte går att lösa kommer kommunens organisation behöva lägga betydande resurser (tid framförallt) på att transportera drivmedel till norra kommunens orter och verksamheter. Det är

också en fördel att ha redundans i systemet vilket inte finns med endast ett säkert uttagsställe i kommunen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 7 februari 2024

Delges
Samtliga nämnder

Ks § 42

Dnr KS/2024:1

105

Information om marknadsföring av Heby kommun som bostadsort och marknadsföring av lediga tomter

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen tackar för informationen.

Sammanfattning

Camilla Röjerås, enhetschef kommunikationsenheten, informerar kommunstyrelsen om hur kommunikationsenheten jobbar och planerar att jobba med marknadsföring av Heby kommun som bostadsort och marknadsföring av lediga tomter. Det blir också information om hur kommunikationsenheten och mark- och planeringsenheten samarbetar och vilka projekt vi har under året.

Beslutsunderlag

Muntlig information

Ks § 43

Information från kommunkansliet angående allmänna handlingar

Kommunstyrelsens beslut

- Tackar för informationen.

Sammanfattning

Karin Eljansbo, kanslichef, ger information angående arbetet som föranledde en artikel som publicerats i Sala allehanda.

Handlingar ska skyndsamt registreras och diarieföras. Handlingen i fråga var inte försvunnen utan den har endast funnits i pappersformat.

Vår arkivarie går igenom nya rutiner för hur vi ska registrera handlingar och vi får in handlingar från andra delar av kommunen som varit ordnade men inte registrerade. När en sådan handling kommer in så ställs frågan om det är en handling som tillför något i ett ärende. Är så fallet registreras den. Denna handling var ankomststämplad och har hållits ordnad på ett fysiskt sätt.

Självklart kan vi begå misstag. Vi registrerar drygt tio tusen handlingar per år och det är väldigt sällan vi begår misstag. Det här har inte varit en försvunnen handling men den borde självklart ha registrerats snabbare än 9 år.

Varje vecka tar vi ut en postlista på handlingar som registrerats under veckan som vi skickar ut till tidningar och journalister för att vi vill vara transparenta. Ett annat alternativ är att ha ett öppet diarium, den möjligheten har vi inte idag. I större kommuner har man ofta en registrator som även är sekreterare för varje nämnd. Vi har inte den möjligheten så vi utbildar tjänstemän i vikten av att handlingar ska registreras i diariet.

Rent juridiskt måste vi registrera sekretesshandlingar i diarium. Allmänna handlingar kan förvaras på annat sätt förutsatt att det är under ordnade former. Det pågår ett uppdaterat arbete angående våra informationshanteringsplaner.

Ks § 44

Dnr KS/2023:129

003

Revidering av Riktlinjer för hantering av motioner och medborgarförslag

Kommunstyrelsens beslut

- Riktlinjer för hantering av motioner och medborgarförslag antas.

Sammanfattning

Revideringen av riktlinjerna genomförs för att förtydliga beredningsprocessen och ärendehanteringens samt kommunstyrelsens övergripande beredningsansvar. Det sker även uppdateringar av laghänvisningar. Riktlinjen har diskuterats av kommunfullmäktiges presidium samt behandlats på en gruppledarträff.

Beslutsunderlag

Revidering - Riktlinjer för hantering av motioner och medborgarförslag - renskriven
Ks § 268/23

Delges
Nämndsekreterarna

Ks § 45

Dnr KS/2022:21

624

Svar på motion om Psykisk ohälsa i första hand bland barn, ungdomar och unga vuxna

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktiges beslut

- Motionen anses besvarad med hänvisning till pågående arbete inom området barns och ungdomars psykiska ohälsa.

Utredning

Heby kommun har mottagit en motion från Carl-Otto Bergqvist (V) och Salima Korshed (V) med förslag om att tillsätta en arbetsgrupp som samarbetar med Regionen och eventuellt andra kommuner i frågor rörande psykisk ohälsa. Arbetsgruppen föreslås bestå av tre förtroendevalda samt två tjänstepersoner från vård- och omsorg samt barn- och utbildningsförvaltningen. Motionären föreslår att fokus bör ligga på framförallt yngre personer, barn, unga och unga vuxna.

Svar

Inledning

I Heby kommun pågår ett flertal utvecklings- och förbättringsarbeten i syfte att stärka barn, unga och unga vuxnas psykiska hälsa. Arbetet bedrivs i samverkan internt mellan kommunens förvaltningar, Region Uppsala, Länsstyrelsen samt länets övriga kommuner. Arbetet bedrivs med utgångspunkt i tidiga samordnade insatser, TSI, vilket innebär ett synsätt om att tidigt identifiera och erbjuda stöd vid ogynnsam utveckling, i samverkan mellan skola, elevhälsa, socialtjänst och hälso- och sjukvård med utgångspunkt i barnet/den unges behov. Organisationerna arbetar gemensamt för att skifta perspektiv till ett mer främjande och förebyggande arbete med fokus på friskfaktorer som stärker hälsa, snarare än åtgärdande och behandlande insatser vid omfattande problematik. Ett flertal utvecklingsarbeten och åtgärder med syfte att stärka barn och ungas hälsa har genomförts i samverkan mellan Heby kommun och Region Uppsala sedan 2019/2020, däribland införandet av ungdomscoacher, närvaroteam, familjecentral, Barnhälsoteam 0-6år och föräldrautbildningar.

Samverkansorganisation

I styrgrupp social hållbarhet ingår representanter från barn- och utbildningsförvaltningen, vård- och omsorg, kultur och fritid samt hållbarhetsenheten. Styrgruppen har ett ansvar för att gemensamt arbeta med aktiviteter för att nå de av kommunfullmäktige antagna inriktningsmål som berör barn, unga och unga vuxna i Heby kommun. I uppdraget ingår ett ansvar för de sociala investeringar som genomförs i kommunen, samtliga i syfte att skapa goda uppväxtvillkor och förutsättningar framåt i livet. Styrgruppen arbetar även med att följa upp och analysera statistik från enkätundersökningen Liv och hälsa ung², samt vidta förbättringsåtgärder utifrån resultaten.

I Uppsala län finns en etablerad samverkansstruktur mellan Region Uppsala och länets kommuner. Samverkansstrukturen benämns HSVO (hälsa, stöd, vård och omsorg) och omfattar såväl en politisk ledning, benämnt samråd samt tjänstepersoner. Heby kommun representeras av

² Liv och hälsa ung är en folkhälsoenkät som genomförs vartannat år i åk.7, 9 och 2 på gymnasiet i Uppsala län. Enkäten genomförs i skolan, i samarbete mellan Region Uppsala och länets kommuner

förvaltningschef vård- och omsorg i TL (tjänsteledning) HSVO Uppsala län. I länets politiska samråd finns två representanter för Heby kommun.
Lokalt i Heby kommun finns TL HSVO Heby, med ansvar för samverkan mellan kommun och region.

Utvecklingsarbete för barn och ungas psykiska hälsa

I juni 2023 beslutade TL HSVO Heby om ett uppdrag att utreda och lämna förslag på en samverkansmodell mellan kommun och region för barn och ungas psykiska hälsa. Under hösten 2023 har skola, elevhälsa, socialtjänst och hälso- och sjukvård träffats för en gemensam workshop för att identifiera behov av åtgärder för att erbjuda tidigt stöd vid psykisk ohälsa. Kompletterande intervjuer, omvärldsbevakning och studiebesök har genomförts för att inhämta kunskap om hur man arbetar med denna fråga på annat håll i landet.

Under våren 2024 kommer ett förslag på åtgärder och samverkansmodell lämnas för beslut till styrgrupp social hållbarhet samt TL HSVO i syfte att stärka kommunen och regionens samverkan med barn och ungas psykiska hälsa.

Heby kommun ingår även i Uppsala läns samverkansprojekt, ISA – insatser i samverkan för unga i Uppsala län. Projektet finansieras av ESF-medel (Europeiska socialfonden), med syfte att motverka skolavhopp, förbättra skolresultat och öka samverkan. I Heby kommun riktas arbetet mot unga personer 16-29år genom förebyggande, uppsökande, motiverande och kunskapshöjande aktiviteter för målgruppen. Projektet pågår 31 mars 2023 till och med 30 mars 2026.

Heby kommun finns representerade i ett flertal nätverk med fokus på prevention och psykisk hälsa som bedrivs av Region Uppsala och/eller Länsstyrelsen i Uppsala län, vilket resulterar i god dialog och möjlighet till samarbete med andra aktörer i länet. Nätverken bidrar även till att följa utvecklingen av ny kunskap inom olika områden samt kvalitetssäkra att kommunens verksamheter arbetar utifrån bästa tillgängliga kunskap.

Bedömning av motionens förslag

Förvaltningen bedömer att kommunens pågående arbete för att stärka barn och ungas hälsa och psykiska hälsa överensstämmer väl med de förslag som lämnats i motionen då det finns en samverkansorganisation mellan kommun och region på såväl politiskt som tjänstepersonsnivå. Det finns därmed inte behov av att vidta ytterligare åtgärder för att uppfylla motionens förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 23 januari 2024

Ks § 45/2022

Kf § 14/2022

Motion rörande psykisk ohälsa i första hand bland barn, ungdomar och unga vuxna

Ks § 46

Dnr KS/2023:66

624

Svar på Motion Mens är inte bara en tjejgrej

Kommunstyrelsens förslag Kommunfullmäktiges beslut

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Morgana Wiksell (V) och Bengt Thalín (V) inkom den 11 april 2023 med motionen *Mens är inte bara en tjejgrej*. Motionärerna yrkar att det ska finnas tillgång till kostnadsfria mensskydd på skoltoaletter på Heby kommuns alla mellan- och högstadieskolor. Vidare menar motionärerna att kostnadsfria mensskydd inte är en universallösning mot tabun, skolfrånvaro samt psykisk stress och ohälsa, men i ett stort steg i rätt riktning och i linje med Skollagens mål om att sträva efter att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning.

Det finns ett flertal kommuner i Sverige som beslutat om kostnadsfria mensskydd i skolan, däribland Umeå kommun. Därtill har även enskilda grundskolor tagit liknande beslut utifrån att de haft förutsättningar i sina budgetramar.

Även i Heby kommun har en liknande motion utretts (UBN/2021:55). Utifrån den genomförda utredningen var Utbildningsnämndens förslag till Kommunfullmäktige att avslå motionen med hänvisning till det dåvarande ekonomiska läget och att införandet av kostnadsfritt mensskydd skulle innebära merkostnader som varken Utbildningsnämnden eller berörd grundskola kunde rymma i sin budgetram.

I dagsläget erbjuder Heby kommuns grundskolor inte kostnadsfria mensskydd till elever som är i behov av dessa. Däremot kan elever uppsöka skolsköterska om de upplever menstruationssymptom under en skoldag. Där kan elever i vissa grundskolor erhålla smärtstillande medicin (paracetamol eller ibuprofen) om de fyllt 13 år eller efter godkännande från vårdnadshavare om de inte fyllt 13 år. Därtill kan elever även erhålla råd samt mensskydd ifall detta behövs i kommunens samtliga grundskolor.

Det är viktigt att beakta att skolans kompensatoriska uppdrag sträcker sig långt, men i dagsläget innefattar det inte tillhandahållande av hygien- eller sanitetsprodukter. Skollagen ämnar reglera likvärdighet i undervisning i form av läroplaner eller i reglering vid olika former av stöd som elever kan behöva för att tillgodogöra sig utbildningen.

I kursplanen för ämnet biologi framgår det att elever från årskurs 4 ska erhålla undervisning i, bland annat, människans pubertet, reproduktion, sexualitet och identitet samt frågor om relation, kärlek och ansvar. Således faller utbildning om menstruation inom grundskolans uppdrag och eventuella råd samt stöd faller inom ramen för elevhälsans uppdrag, men utifrån rådande lagstiftning faller tillhandahållandet av kostnadsfritt mensskydd inte inom ramen för vad grundskolan ska tillhandahålla.

Utbildningsnämnden har redovisat ekonomiskt underskott sedan 2018. För att minska detta underskott har åtskilliga effektiviseringar och besparingar genomförts för att, bland annat,

reducera grundskolans nettokostnad. Denna kostnad har succesivt sänkts för att år 2022 vara nästan i linje med rikets genomsnitt.

Vid sammanträdet den 15 december antog Utbildningsnämnden verksamhetsplanen för 2024 (Dnr UBN/2023:9). I denna plan går det bland annat att läsa att Utbildningsnämnden fortsätter med sitt arbete att säkerställa att tilldelad ekonomiska ram ska täcka in de krav som ställs på verksamheterna genom Skollagen och andra lagrum. Detta medför att Utbildningsnämnden och dess verksamheter i dagsläget inte har ekonomiska förutsättningar att rymma utgifter som inte faller inom ramarna för Skollagen eller annan lagstiftning.

Den ekonomiska konsekvens som eventuellt beslut om kostnadsfria mensskydd skulle medföra redovisas i två olika uträkningar. Som tidigare nämnts har Utbildningsnämnden och dess grundskolor tilldelats en ekonomisk ram inför år 2024 som främst ämnar uppfylla rådande lagar och har inget utrymme för ekonomiska investeringar utanför rådande lagrum. Utifrån grundbeloppets nuvarande fördelning framgår det att kostnadsfria mensskydd eventuellt skulle kunna finansieras inom kategorin elevhälsa eller undervisning, men att investera medel från dessa två kategorier skulle innebära mindre medel till att uppfylla rådande lagkrav. Konsekvensen av en sådan investering skulle då medföra större risk att Utbildningsnämnden inte fullföljer sitt åtagande att uppfylla grundskolans lagkrav.

Den inkomna motionens yrkan om kostnadsfria mensskydd för elever i Heby kommuns mellan- och högstadieskolor har god andemening och är något som bör vara eftersträvansvärt. Trots detta är Barn- och utbildningsförvaltningens rekommendation att motionen avslås. Skälet till detta är de senaste årens budgetunderskott samt att Utbildningsnämndens och samtliga grundskolors nuvarande ekonomiska förutsättningar är ämnade att uppfylla rådande lagkrav. Införandet av kostnadsfria mensskydd medför en kostnad som behöver finansieras av antingen Utbildningsnämnden eller respektive grundskola och detta ekonomiska utrymme finns inte.

Beslutsunderlag

Ubn § 31/2024

Tjänsteskrivelse, 15 december 2023

Kf § 40/2023

Motion om Mens är inte bara en tjejgrej

Ks § 47

Dnr KS/2023:89

Svar på Motion om praktik- och lärlingsplatser i samarbete med lokala företag

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktiges beslut

- Den första att-satsen ” Ge kommunfullmäktige och berörda nämnder i uppdrag att skapa praktik- eller lärlingsplatser i lokala företag.” anses besvarad med hänvisning till kommunfullmäktiges inriktningsmål att Växa hållbart tillsammans med näringsliv och civilsamhälle som bland annat utvärderas med måttet att Antalet praktikplatser hos företag och i kommunen ska öka.
- Det andra och tredje förslaget avslås.

Sammanfattning

Joel Wåhlén (SD) inkom den 20 juni 2023 med Motion om praktik- och lärlingsplatser i samarbete med lokala företag. Motionären vill:

- Ge kommunfullmäktige och berörda nämnder i uppdrag att skapa praktik- eller lärlingsplatser i lokala företag.
- Ge kommunfullmäktige och berörda nämnder i uppdrag att erbjuda ungdomar som lämnat grundskolan, men som saknar gymnasiebehörighet, yrkesintroduktion med praktik- eller lärlingsplatser i lokala företag.
- Ge kommunfullmäktige och berörda nämnder i uppdrag att erbjuda arbetsföra personer som uppstår ekonomiskt bistånd, praktik- eller lärlingsplatser i lokala företag i motkrav för att få behålla sitt ekonomiska bistånd.

I Ks § 171/23 gav kommunstyrelsen förvaltningen i uppdrag att ge ett förslag på svar på motionen.

Svar

Inom ramen för *Kommunernas aktivitetsansvar* (KAA) <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/kommunernas-aktivitetsansvar-for-ungdomar-kaa> och *Arbetsmarknadsenheten* i Heby kommun sker samverkan redan med företag runt om i Heby kommun gällande just praktikplatser.

För ungdomar som lämnar grundskolan och saknar något eller flera grundskolebetyg finns idag flera möjligheter för fortsatta studier. Ungdomen får via studie och yrkesvägledare stöd i att söka till Introduktionsprogram (IM). IM-program kan innehålla grundskolekurser, gymnasieämnen och motivationsinsatser.

Inom ramen för IM finns fyra individuella val/riktningar. Allt beroende på elevens förutsättningar och behov. Ungdomar mellan 16-20år som varken studerar eller arbetar omfattas av KAA.

Idag erbjuds eller anvisas personer som uppstår försörjningsstöd till olika former av kommunala arbetsmarknadsinsatser när det är möjligt och lämpligt utifrån den enskildes försörjningshinder.

Ge kommunfullmäktige och berörda nämnder i uppdrag att skapa praktik- eller lärlingsplatser i lokala företag

Svar: Motionens anses besvarad med hänvisning till kommunens pågående arbete

För målgruppen som omfattas av KAA är huvudmålet för uppdraget att motivera och skapa förutsättningar för ungdomen att återgå i studier. Vägen tillbaka till studier kan dock se väldigt olika ut och för vissa är just praktik ett sätt att skapa motivation, öka självkänsla, bryta passivitet och utanförskap.

Arbetsmarknadsenheten stödjer efter behov även målgruppen 20+ i kontakt med arbetsförmedlingen och dess underleverantörer då de önskar hjälp att finna praktikplatser, arbetsprövningsplatser eller företag som är villiga att anställa med lönestöd.

Centrum för livslångt lärande (CLL) erbjuder kommuninvånare möjlighet att söka lärlingsutbildningar. CLL erbjuder 2024 Lärlingsutbildning Undersköterska och Barnskötare/Elevassistent. CLL har tidigare även erbjudit Lärlingsutbildning Solcellsmontör. En lärlingsutbildning innebär att en stor del av utbildningen sker på en arbetsplats, sk arbetsplatsförlagt lärande (APL). Studierna sker genom praktiskt deltagande på en arbetsplats i stället för i skolbänk.

Arbetsmarknadsenheten rekryterar just nu en ny befattning; *Arbetsgivarkoordinator*, vars funktion syftar till att underlätta och möjliggöra snabba och smidiga processer gällande matchning mellan Arbetsmarknadsenheten, arbetssökande och det lokala näringslivets olika perspektiv och behov.

Det kan till exempel handla om att:

- Finna lämplig praktikplats som matchar både den arbetssökande och arbetsgivarens behov och förutsättningar
- Stödja arbetsgivare i en subventionerad anställningsprocess tillsammans med Arbetsförmedlingen
- Förbereda arbetsplats och medarbetare inför uppstart av praktik
- Rådgöra med arbetsgivare om olika anställningsformer
- Länka, lotsa och stödja arbetsgivare i kontakten med andra parter som t ex Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan

Tjänsten som Arbetsgivarkoordinator är projektbaserad och beviljad under 2024 och 2025 och finansieras inom ramen för social hållbarhet i Heby kommun.

Under ht 2023 och vt 2024 genomför Arbetsmarknadsenheten tillsammans med Arbetsförmedlingen och Heby kommuns Näringslivsstrateg företagsbesök i syfte att ytterligare öka samverkan, kännedom och kunskap om företagets rekryteringsbehov samt möjligheter och förutsättningar för företagen att t ex ta emot en ungdom på praktik eller en vuxen med lönestöd.

Ge kommunfullmäktige och berörda nämnder i uppdrag att erbjuda ungdomar som lämnat grundskolan, men som saknar gymnasiebehörighet, yrkesintroduktion med praktik- eller lärlingsplatser i lokala företag.

Svar: Motionen anses besvarad med hänvisning till gällande skollagstiftning

Bakgrund

För ungdomar som lämnar grundskolan och saknar något eller flera grundskolebetyg finns idag flera möjligheter för fortsatta studier. Ungdomen får via studie och yrkesvägledare stöd i att söka till Introduktionsprogram (IM). IM-program kan innehålla grundskolekurser, gymnasieämnen och motivationsinsatser.

Inom ramen för IM finns fyra individuella val/riktningar. Allt beroende på elevens förutsättningar och behov:

Individuellt alternativ (IM-A)

Ett introduktionsprogram där ungdomen får en egen, speciell utbildningslösning. Individuellt alternativ utgår från ungdomens behov, vilka kurser hen saknar från grundskolan och vad ungdomen vill göra efter gymnasiet. Programmet kan innehålla grundskolekurser, gymnasieämnen och motivationsinsatser. Inom IMA kan ungdomen studera i kombination med praktik.

Programinriktat val (IM-V)

Programinriktat val syftar till att göra ungdomen behörig till ett nationellt gymnasieprogram. Ungdomen får börja läsa gymnasiekurserna men läser samtidigt in de grundskolekurser som hen saknar. Behörighetskravet till programinriktat val är godkända betyg i Sv/sv2, engelska eller matte + fyra andra ämnen.

Yrkesintroduktion (IM-Y)

Programmet kan leda till behörighet till ett nationellt gymnasieprogram eller så underlättar det ungdomens etablering på arbetsmarknaden. Utbildningen inom IMY är flexibel och kan pågå mellan 1 till 3 läsår.

På Yrkesintroduktionen kan ungdomen läsa både ämnen från grundskolan som hen inte är behörig i, samt kurser från gymnasiet baserat på en individuell studieplan. Ungdomen läser i ett lugnt tempo med lärare som verkligen kan ta sig tid.

Under utbildning på yrkesintro kan ungdomen även vara ute på ett företag och praktisera sitt blivande yrke.

Språkintröduktion (SPRINT)

Språkintröduktion är till för ungdomar som nyss har kommit till Sverige. Utbildningen har fokus på svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till något annat program i gymnasieskolan, eller till annan utbildning.

Heby kommun köper idag platser på IMA av Sala kommun och övriga IM-platser i främst Uppsala. Heby kommun initierade sen ht 2023 en intern utredning kring möjligheter, förutsättningar, vinster och utmaningar med att eventuellt starta upp ett eget IMA. Heby kommun har tidigare framgångsrikt bedrivit detta i egen regi. En av fördelarna med ett eget IMA är att minska restid för berörda ungdomar, vilket underlättar och ökar förutsättningarna för att berörda ungdomar skall påbörja och slutföra sina studier inom IMA. Ytterligare vinster kan vara möjligheten att bygga upp och kvalitetssäkra verksamheten samt möjligheten till ett nära samarbete med KAA.

Inom ramen för *Kommunernas aktivitetsansvar* (KAA) <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/kommunernas-aktivitetsansvar-for-ungdomar-kaa> och *Arbetsmarknadsenheten* i Heby kommun sker samverkan redan med företag runt om i Heby kommun gällande just praktikplatser.

För målgruppen som omfattas av KAA är huvudmålet för uppdraget att motivera och skapa förutsättningar för ungdomen att återgå i studier. Vägen tillbaka till studier kan dock se väldigt olika ut och för vissa är just praktik ett sätt att skapa motivation, öka självkänsla, bryta passivitet och utanförskap.

Ge kommunfullmäktige och berörda nämnder i uppdrag att erbjuda arbetsföra personer som uppbär ekonomiskt bistånd, praktik- eller lärlingsplatser i lokala företag i motkrav för att få behålla sitt ekonomiska bistånd.

Svar: Motionens anses besvarad med hänvisning till Socialtjänstlagen

Arbetsmarknadsenheten i Heby kommun samarbetar nära och väl med Socialtjänsten gällande att ge stöd till kommuninvånare som uppbär försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd i sin process mot att bli självförsörjande. Inom ramen för Arbetsmarknadsenheten erbjuds stöd i att söka arbete, skriva in sig och hålla sig kvar i processen hos Arbetsförmedlingen, lära mer om arbetsmarknaden samt hälsofrämjande aktivitet.

Försörjningsstödet är inte kravlöst och kommunen ställer krav på lämplig aktivitet anpassad efter individuell bedömning och tillgång till aktivitet. I första hand är kravet att den enskilde ska stå till arbetsmarknadens förfogande och följa uppgjord planering och eventuell anvisning till olika åtgärder via Arbetsförmedlingen. Det kan t ex vara en arbetspraktikplats hos ett lokalt företag men där anvisningen skett via Arbetsförmedlingen. Det kan också vara deltagande i arbetsmarknadsutbildningar eller andra statliga arbetsmarknadsinsatser. Om Arbetsförmedlingen inte kan erbjuda den enskilde någon form av arbetsmarknadspolitisk insats så kan kommunen i vissa fall gå in. Det finns idag inom ramen för socialtjänstlagen inget lagstöd för omfattande specifika motkrav. Men grundkravet är alltid att man ska göra vad man kan för att bidra till att bli självförsörjande. Det finns för en viss del av de som uppbär försörjningsstöd möjlighet att efter samråd med Arbetsförmedlingen anvisas till en aktivitet/kompetenshöjande verksamhet via kommunen. Men frågan är inte helt oproblematisk vilket har lett till att regeringen just nu utreder frågan. Regeringen utreder en aktivitetskravreform. Utredningen bedöms bli klar under våren 2024 och vi följer utredningen och förbereder oss inför eventuella ändringar.

Idag har kommunen upphandlade tjänster för arbetspraktik hos sociala företag i kommunen men hoppas kunna tillgodose det behovet via ett bredare utbud av t ex praktikplatser hos både Heby kommun som arbetsgivare men även hos lokala företag.

Heby kommun har likt andra kommuner i Sverige sett brister i den statliga arbetsmarknadspolitiken och ser aktivitetsreformen som ett möjligt led i arbetet att få fler i jobb. Kommuner har under många år byggt upp olika typer av arbetsmarknadsinsatser för att stödja kommuninvånare till arbete. Uppbyggnaden av egna verksamheter har sin grund i att motverka arbetslösheten lokalt och att få individer med ekonomiskt bistånd till egen försörjning. Kommunens initiativ till arbetsmarknadsinsatser har alltid varit frivilligt och staten har genom Arbetsförmedlingen det primära ansvaret för arbetsmarknadspolitiken. När staten nu vill gå in och reglera området med ett obligatoriskt uppdrag aktiveras finansieringsprincipen. Det innebär att inga nya obligatoriska uppgifter från staten får införas utan medföljande finansiering till kommuner. SKR bevakar reformen och har bland annat tagit fram olika krav till utredningen. Kommunens verksamheter ställer oss bakom SKR:s kravförslag för att denna reform ska ha förutsättningar att bli effektiv och välfungerande. SKR:s krav är följande:

- Att insatserna som ges inom ramen för aktivitetskravet är kunskapsbaserade och leder bidragsmottagare hela vägen till ett arbete genom att likna ett ordinarie jobb. Insatserna ska vara individanpassade, intensiva och sammanhållna.
- Arbetsro för individer och kommuner att genomföra aktivitetskravsinsatser utan avbrott för andra statliga insatser och med ett välfungerande samspel med Arbetsförmedlingens insatser.
- Digital informationsöverföring mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna för att kunna fatta korrekta och snabba beslut.
- Att föräldrar som kan vara föremål för insatser inom aktivitetskravet har rätt till förskola på heltid.
- Tillit till kommunernas bedömningar av vilka individer som bör omfattas av aktivitetskrav och i vilken omfattning.
- För kvalitet och likvärdighet över landet krävs full finansiering till kommunerna samt stöd för implementering och uppföljning av reformen.

Prövning av barnets bästa - barnkonventionen

Då motionen är besvarad och de redan pågående insatserna fortlöper sker ingen förändring utifrån barns perspektiv.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 7 februari 2024

Kf § 67/2023

Motion om praktik- och lärlingsplatser i samarbete med lokala företag

Reservation

Mattias Widén (SD), Toni Hietakuja (SD) och Joel Wåhlén (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ks § 48

Dnr KS/2024:4

340

Skrivelse om Regleringsdamm vid Örsundaåns utflöde ur Vansjön eller andra översvämningsåtgärder

Kommunstyrelsens beslut

- Förvaltningen får i uppdrag att ta fram ett svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Tegelbruksmuseets stiftelse har inkommit med en skrivelse till kommunen med anledning av återkommande risk för översvämningsliknande som drabbade bland annat Tegelbruksmuseet i september 2023.

Beslutsunderlag

Skrivelse - Regleringsdamm vid Örsundaåns utflöde ur Vansjön eller andra översvämningsåtgärder

Delges

Projektledare vatten

Ks § 49

Information och rapporter

Kommunstyrelsen tackar för informationen och lägger rapporterna till handlingarna.

Sammanfattning

Följande handlingar föreligger:

- Protokoll Dalabanans intressenter 231201
- Öfn § 34/24
- Överenskommelse om Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst – 2024
- Minnesanteckningar ägarmöte Heby och Sala kommuner 18 december 2023
- Minnesanteckningar ägarmöte Hebyfastigheter och Heby kommun 9 januari 2024
- Uppsägning av Avtal mellan Sala kommun och Heby kommun om räddningstjänst

Ks § 50

Övriga frågor

Sammanfattning

Anne-Charlotte Mattsson (M) ställer en fråga om läget med bygg- och miljönämnden och uppsägningen av avtalet, var befinner vi oss i processen?

Emma Burstedt, kommundirektör svarar att förvaltningen fått i uppdrag att göra en förstudie angående samverkan inom området, det kommer pågå till april. Ekonomi, personal, arkiv samt nämndadministration med flera är inblandade. Mycket kommer hänga i luften fram tills vi bestämt oss om samverkan med en annan kommun. Vi har bokat förutsättningslösa möten angående samverkan med Tierp och Enköping. Vi får se hur vi får ihop det. Enköpings kommun är i processen att omorganisera inom området och Tierp är generellt positiva till att samverka för att öka effektiviteten. Ambitionen är att vi före eller efter sommaren har ett mål att sträva mot och även att Sala har det.